

Pod tímto titulem otiskly sydneyjský Noviny (27. 12. 2006) článek exilového novináře Rossa Hedvíčka, seznamující čtenáře - prostřednictvím profesora Oldřicha Kyna z Bostonské univerzity - se studií sudetoněmeckého autora Karla Hausnera, který tvrdí, že: " Masaryk byl židovsko-německého původu... Česky se naučil až počátkem dospělosti... Masarykova matka byla dcerou německého hostinského, byla oplodněná Nathanem Redlichem, rakouským Židem.

Provdala se za negramotného Slováka Jozefa Maszarika 15. srpna 1849, Tomáš Masaryk se narodil 7. března 1850, sedm měsíců po svatbě... Tomáš se stal fanatickým nacionalistou, nenáviděl Habsburky, a z toho důvodu všechno německé, zejména Katolickou církev... Později, když Masaryk stvořil Československo, mnozí sudetští Němci doufali a věřili, že k nim bude přátelský, pro své dědictví."

Karel Hausner vyčetl a zveřejnil několik starodávných údajů, který mají za účel znehodnotit život a činnost prvního prezidenta Česko-Slovenska (S rozdělovacím znaménkem se nazýval nový stát, až do přijetí čs. ústavy v r. 1920.). Rakouský diplomat a historik Willy Lorenz (jehož prarabota byla dcerou Františka Riegra a vnučkou Františka Palackého) upozornil na skutečnost, že Nathan Redlich, údajný Masarykův otec, nebyl skutečným synem Lazara Redlicha, u kterého Masarykova matka Terezie pracovala jako kuchařka, nýbrž nalezec, kterého manželé Redlichovi adoptovali (Monolog o české zemi, 1987.) I když se hlásil k židovské víře, není jisté, že byl židovské krve. Podle židovské tradice jen dítě, porozený Židovkou, je považováno za Žida.

Debata o původu T. G. Masaryka se rozpoutala také ve švýcarském Zpravodaji, v číslech 3. - 5. 2007. Byla vyprovokovaná přednáškou dr. Radana Haina na téma Příslušnost k vlastnímu národu a odcizení od něj, v níž se zmínil o Masarykově česko-německé matce.

Jak se do historických studií vloudil tento údaj? V r. 1875 požádal Masaryk Vídeňskou univerzitu o připuštění k závěrečné zkoušce z filozofie. K žádosti přiložil vlastnoručně německy psaný životopis, ve kterém uvedl mj. "...Byl jsem od nejujtějšího mládí pečlivě vychováván a opatrován laskavou matkou, jejíž obětavé lásce za všechno vděčím... V němčině jsem dosáhl brzo pokroku, jazyk mi nebyl zcela cizí, vždyť má matka byla Němka. Přesto jsem byl v němčině méně sběhlý než v češtině a slovenštině..." Masaryk slova "než ve slovenštině" přeškrtl.

(Překlad ve studii Viléma Doležala Masarykova cesta životem, I. díl, 1920.)

Nemaje přístupu do českých archivů - osobnost T. G. Masaryka mě zajímá po celý dlouhý život - požádal jsem erudovanou historičku Zoru Dvořákovou o vyjasnění národnosti Masarykovy matky. PhDr. Dvořáková, autorka objevný studie Než se stal prezidentem - T. G. Masaryk a realisté 1882 - 1918, mně napsala:

"Masarykova matka Terezie pocházela z roku Kropáčků, kteří v 18. století po několik generací bydleli v Prostějově a provozovali řeznickou živnost. Tady jsou doloženi jako česky mluvící měšťané (v cechovních knihách jsou také uváděni střídavě "Kropáček" a "Kropáč". Teprve Josef Kropáček, pozdější Tereziin otec, se se svým otcem přestěhoval do německého prostředí v Hustopeči. Od řeznictví přešel k hostinské živnosti a patřil opět mezi vážené měšťany. Terezie byla druhým z jeho deseti dětí. Vyrostla v dobrých hmotných poměrech a ve zdejším německém prostředí vychodila německou školu (Ve většině škol na Moravě se tehdy vyučovalo v němčině, SB.). I později, když byla ve Vídni a v Hodoníně, se pohybovala v německy mluvících kruzích. Byla si vědoma, že pochází z českého, hanáckého rodu, ale ve školních letech vyrůstala v německém prostředí. Svě děti sice naučila trochu německy, ale kdyby se cítila Němkou, jistě by jim vštěpovala německé uvědomění. Nic takového však neučinila. Časem se zdokonalila v češtině tak, že uměla oběma jazyky mluvit. Stejně a plně se sžila s prostředím českého a slovenského venkova na obou březích Moravy... Byla Němkou vychováním, nikoliv rodem. Němkou ve smyslu národního uvědomění nebyla - pokud nějaké uvědomění měla, bylo nanejvýš zemsky moravské. Víme, že německy mluvících Čechů bylo tenkrát hodně (Josef Kajetán Tyl napsal novelu Poslední Čech a Karel Havlíček Borovský se modlil, aby český jazyk neshnil v hrobě, SB.). Německá obcovací řeč, ani německé školní vzdělání v té době samy o sobě nevypovídají ještě nic o národnosti. Např. německy se hovořilo u Palackých (V r. 1942 pozval Dr. Adolf Turek, náš profesor historie, několik septimánů 4. reálného gymnázia v Brně, k návštěvě Moravského zemského archivu. Ukázal nám knihu hostí, do níž se podepsal "Otec národa" František Palacký - Franz Palacký. Palacký si dopisoval s otcem profesora Jaroslava Stránského, Adolfem, v němčině. Sdělení J. Stránského, SB.), nebo Bedřich Smetana se až v dospělosti začal zdokonalovat ve spisovné češtině (Někdy se podepisoval Friedrich, SB.).

Matčinu obcovací řeč Masaryk míní, když označuje matku za Němku. Tady lze Masarykovi vytknout, že se dopustil terminologické nepřesnosti, která později mohla přivodit pochybnosti o matčině skutečné národnosti.

Masaryk až do svého čtrnáctého roku netušil, že existuje nějaký národnostní protiklad česko-německý. O tom se dozvěděl až od česky uvědomělého kaplana Satory, který ho učil náboženství ve škole v Čejkovicích, s nímž i v dalších letech udržoval úzký kontakt. Jezdíl za ním na jeho další působiště. Sator byl první výrazná osobnost, s níž se Masaryk setkal. V letech dospívání měl na něho velký vliv nejen v otázce národního uvědomění, ale v oblasti duchovní, náboženské, obecně intelektuální, atd. Otvíral mu obzory. Masaryk na něho po celý život s velkou vděčností vzpomínal.

Okolí mladého Masaryka vnímalo jazykový problém nikoli národnostně, ale sociálně. Němčina byla řečí pánů, čeština řečí lidu. Protože se o nacionálním rozporu češství a němečství Masaryk nedozvěděl od své matky, dá se předpokládat, že ani ona o tom nic nevěděla." (Dopis dr. Dvořákové z 12. 2. 2007 zveřejňuji s jejím souhlasem, SB.).

Byl Masaryk Vubec Čech ?

Written by Stanislav Berton

Saturday, 07 July 2007 09:54 - Last Updated Tuesday, 27 October 2009 20:33

Ve výše zmíněném Curriculum vitae Masaryk přiznal rozhodující vliv slovenského kaplana Jozefa Satory na své české uvědomění, i když mu to v očích univerzitní komise mohlo uškodit. Kupodivu, o tomto důležitém faktu se Willy Lorenz, ani jiní proti Masarykovi zaujatí autoři, ani slůvkem nezmiňují. Nehodí se to do jejich teze o německém původu Masarykovy matky. Také přehlíží Masarykova důležitá slova... "byl jsem v němčině méně sběhlý než v češtině".

Zachovala se zpráva o konfliktu mladého Masaryka s profesorem Vendelínem Fosterem na německém gymnáziu v Brně. Kvintán Masaryk řekl jednoho dne: "Pane profesore, Vy jste Němec, a vyslovujete latinu a řečtinu po německu. Já jsem Čech a vyslovuju po česku". Za vzdorovitost a neposlušnost dostal Masaryk pětku z mravů, a byl vyloučený. Přitížila mu také neochota chodit ke zpovědi. Masaryk měl štěstí. Brněnský policejní ředitel, Le Monnier, jehož děti Masaryk přiučoval, byl tehdy přeložený do Vídně. Vzal velice nadaného Tomáše s sebou a zařídil, aby byl přijat do sexty proslulého Akademického gymnázia. Masaryk maturoval v r. 1872.

Již v březnu 1870 se Masaryk stal členem vídeňského Českého akademického spolku. O pět let později byl zvolený předsedou. A po dalších pět let! Čeští studenti vycítili, že byl pro českou věc opravdu zanícený. Tehdy se začal podepisovat, jak v novinářských prvotínách, tak v korespondenci se Zdenkou Šemberovou (1875-86), **V l a s t i m i l** Thomas Masaryk.

V r. 1882 došlo k historické události. Pražská univerzita Ferdinandova-Karlova byla rozdělena na českou a německou. Ve Vídni působící "Privatdocent" Masaryk (Nedostával univerzitní plat! Stále se živil kondicemi studentů bohatých rodin.) dostal nabídku stát se mimořádným profesorem, což by poněkud zlepšilo jeho nezáviděníhodnou finanční situaci. Masarykovi se do Prahy moc nechtělo. Morava tehdy "tíhla více ku Vídni", než ku Praze, kde Masaryk neměl akademické a společenské styky. Také jeho "kostrbatá čeština", jak sám napsal, nebyla na vysokoškolské úrovni, což nepřekvapuje, neboť všechno školení měl v němčině. Vlastenecky silně naladěni pražští studenti prý několikrát napsali na tabuli, kdy se konečně naučí česky?! Masaryk byl nadprůměrně inteligentní muž. Za pár let byla jeho hovorová, i písemná čeština na jedničku.

Masaryk se brzo po příjezdu do Prahy zapojil nejen do akademického života, ale také do rychle rozkvétajícího českého kulturního dění a rozvířeného politického vření. Skoro po dvacet se zúčastnil volebních kampaní do Českého sněmu a vídeňského říšského parlamentu. Kdyby nepřednášel a nedebatoval plyně česky, jistě by ho domácí političtí protivníci při nejmenším vypískali. Jestliže byl mezi mladými novými vlastenci nepopulární, bylo to pro jeho nevšední nebojácnost a odhodlanost prosazovat a hájit svou pravdu a ověřené fakta. Masaryk spoléhal na vědu, ne na víru, nebo národnostně a sociálně rozvášněný city. Byl proti podvrženým rukopisům, byl proti náboženské protižidovské pověře. Přijel do Prahy "kácet modly". Působil odvážně proti proudu veřejného mínění, i za cenu značných osobních, a rodinných útrap. Není divu, že - pražským tiskem z českého národa vyloučený osamělý rváč - uvažoval o vystěhování do Ameriky. Od tohoto úmyslu ho odradila paní Charlotta. Připomněla mu, že jeho osud byl spjat s rodnou zemí.

Političtí protivníci předhazovali Masarykovi národní vlažnost. To neodpovídá mnoha jeho článkům, přednáškám a proslovům v českém sněmu. 18. listopadu 1892 obhajoval biologický růst českého národa, který čeští Němci odvíňovali z rozpínavosti. Poukázal na brožurku Matěje Ratkovského, prefekta a knihovníka C. k. tereziánské akademie pod titulem Právo a povinnost poněmčit Čechy a Slovinci. Upozornil poslance také na několik říšskoněmeckých historiků, hospodářských odborníků a filozofů, kteří rovněž hlásali nutnost poněmčení Čechů, Maďarů, ba dokonce i Rakušanů! Odsoudil násilné poněmčování a "kupování polských duší" v Poznaňsku.

Na závěr řekl: "Nuže pánové, to jsou smutné a znepokojivé úkazy, a veliké hnutí v národě českém není než odpovědí na toto soustavné ohrožování. Proto se nedivte, má-li se český lid nejen na pozoru, ale organizuje-li stráž (Masaryk měl pravděpodobně na mysli Sokol, SB.), o níž starší pokolení vlastenecké nemělo ponětí".

Masaryk nebyl "fanatickým nacionalistou". V r. 1896 napsal pro anketu časopisu Rozhledy: " Především prohlašuji, že vůbec nestojím na stanovisku nacionálním a tudíž ani v otázce našeho poměru k Němcům. Stojím na našem českém programě humanitním... Smír mezi námi a Němci, smír trvalý není možný na programově časového politického nacionalismu. Nynější nacionalismus je pověra a fanatismus. Kdo v jazyku vidí modlu, ten ve jménu své modly bude ubíjet ty, kdo mají modlu jinou... Jestliže tedy my Čechové docela doopravdy a za každou cenu budeme pro svobodu a pro sociální spravedlnost, bude vyhráno. Vice versa platí totéž o Němcích. Kdo z nás začne dřív a upřímněji, ten připravuje pro shodu základ trvalý". (Citát v článku Jaroslava Opata, Masarykův lid.)

Masaryk, jako téměř všichni čeští političtí předáci, dlouho souhlasil s názorem Františka Palackého o nutnosti existence silného, národnostně spravedlivého Rakouska, jako ochrany proti císařskému Německu a carskému Rusku. Palacký varoval před "republikami a republičkami", budoucími snadnými "milými" kořistmi výbojných sousedů. Dvě epizodky naznačují mezníky Masarykovy politické přeorientace. V r. 1908 vyšlo II. vydání České otázky (První v r. 1895.) Masaryk přestal odporovat principu reformní r e v o l u c e. 9. ledna 1908 napsal Karlu Kramářovi, významnému politické osobnosti té doby: " Vy máte o Rakousko strach! Já ne! Palacký pravil: Byli jsme před Rakouskem a budeme i po něm. Byla-li to však u Palackého jen fráze, já chci, aby se to stalo skutečností".

Při oslavě 60. narozenin řekl Janu Herbenovi, redaktorovi Času: "Měli bychom položit pod Rakousko tyčku dynamitu a vyhodit jej do povětří. Nic jiného si nezaslouží." Rakouská vláda odkládala a odkládala žádoucí reformy. V r. 1918, ke konci 1. světové války, bylo na kompromisy, a všem stranám přijatelné řešení pozdě.

Masaryk odjel do Itálie 18. prosince 1914, v doprovodu dcery Olgy, která byla po celou 1. světovou válku jeho sekretářkou. Dopisovateli Času, se kterým se setkal v Benátkách, řekl: " Od tohoto dne mě už nikdo neumlčí". Masaryk zahájil veřejnou zahraniční osvobozovací akci 6. července 1915 v Ženevě, projevem při 500. výročí upálení mistra Jana Husi. Vyslovil požadavek československé samostatnosti, a rozbití habsburkské monarchie.

Vděčný národ nazval Masaryka Osvoboditelem. Opravdu se největší mírou zasloužil o vznik českého státu. To není legenda Hradu, jak tvrdilo protimasarykovské podhradí. Masarykovým rozhodujícím zásluhám nemůže uškodit připomínka, že zahraniční protirakouský odboj ve skutečnosti zahájili čeští a slovenští vystěhovalci v Evropě a v Americe - pět měsíců před Masarykem.

(V druhé polovině 19. století, vzdor průmyslové revoluci, se z "českého ráje na pohled" vystěhovalo 650 tisíc osob do Rakouska a Uherska, 250 tisíc do Německa, přes 70 tisíc do Ruska a Ukrajiny, mnohé tisíce do Anglie, Francie, Rumunska, Srbska a jiných zemí. V r. 1910 žilo v USA 539 tisíc Čechů a 284 tisíc Slováků. Počet českých Němců a Rusínů se mně nepodařilo zjistit.)

1. srpna 1914 založili pařížští sokolové rotu Nazdar. --- 3. srpna vydali londýnští sokolové Manifest, v němž prohlásili, že budou bojovat po boku Anglie. --- První požadavek české nezávislosti, nebo alespoň autonomie, byl zveřejněný v americkém časopise Osvěta, 12. srpna 1914. --- 17. srpna prohlásili zástupci varšavského spolku Beseda: "Preč s Rakúsko-Uherskom! Nech žijú slobodné Čechy a Slovensko!" --- 20. srpna vznikla v Kijevě, na podnět starosty

Byl Masaryk Vubec Čech ?

Written by Stanislav Berton

Saturday, 07 July 2007 09:54 - Last Updated Tuesday, 27 October 2009 20:33

místního sokola, Václava Vondráka, Česká družina.

K r a j a n s k é obce zahájily - a finančně (zejména v USA) všemožně podporovaly - boj za osvobození rodné země. Naděje a požadavky zahraničních Čechů, Slováků a podkarpatských Rusínů potřebovaly schopné revoluční vůdce, pravé muže na pravém místě. V pravý čas! Bez organizační a diplomatické činnosti Masaryka, Milana R. Štefánika a Edvarda Beneše by možná nedošlo k rozpadu Rakousko-Uherska. Jim patří náš věčný vděk. Bez legionářů, kteří bojovali a umírali za naši svobodu na všech hlavních frontách 1. světové války, by naše slavné politické trio sotva získalo přístup do vládních spojeneckých kruhů. Bez "mužů 28. října 1918", kteří převzali moc, bez povolení rakouského císaře, i západních Spojenců, by možná nevznikla Česko-Slovenská republika. Připomínejme si úspěšnou činnost všech našich bojovníků a diplomatů, i když vítězný boj za národní osvobození mladým generacím celkem nic neříká. Dějepis není na českých školách povinný předmět. Není divu, že studenti gymnázia Jana Palacha na Mělníce nevědí, kdo byl Jan Palach.

-----S. Berton

20. ledna 2008